

ZBIERKA **ZÁKONOV**
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1992

Vyhlášené: 17.12.1992

Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.1993

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

589

ZÁKON

České národní rady

ze dne 20. listopadu 1992

**o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku
zaměstnanosti**

Česká národní rada se usnesla na tomto zákoně:

§ 1

Tento zákon upravuje pojistné na sociální zabezpečení, které zahrnuje pojistné na důchodové zabezpečení a pojistné na nemocenské pojištění, a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti (dále jen „pojistné“).

§ 2

Pojistné je příjmem státního rozpočtu České republiky. Příjmem státního rozpočtu České republiky jsou též penále (§ 20), přírážka k pojistnému na sociální zabezpečení (§ 21) a pokuty (§ 22) ukládané podle tohoto zákona.

§ 3

Poplatníci pojistného

(1) Pojistné jsou povinni platit tyto poplatníci:

- a) organizace, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají více než 25 zaměstnanců, anebo sice méně, avšak evidenci mezd pro ně vede jiná fyzická nebo právnická osoba, která zaměstnává více než 25 zaměstnanců,
- b) malé organizace, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí právnické nebo fyzické osoby, které zaměstnávají alespoň jednoho zaměstnance a nesplňují podmínky uvedené pod písmenem a),
- c) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumějí
 1. pracovníci v pracovním poměru,
 2. pracovníci činní v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak není takto označen nebo nemá všechny náležitosti předepsané pro vznik pracovního poměru,
 3. pracovníci činní na základě dohody o pracovní činnosti,
 4. členové družstev, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k družstvu, ale vykonávají pro družstvo práci, za kterou jsou jím odměňováni,

5. společníci společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže nejsou v pracovněprávním vztahu k této společnosti, ale vykonávají pro ni práci, za kterou jsou touto společností odměňováni,
 6. poslanci zákonodárných sborů,
 7. členové obecních zastupitelstev, kteří vykonávají funkci dlouhodobě uvolněných členů obecního zastupitelstva,
 8. interní vědečtí aspiranti,
 9. dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
 10. pěstouni, kteří vykonávají pěstounskou péči ve zvláštních zařízeních,
 11. osoby ve výkonu trestu odnětí svobody,
 12. občané se změněnou pracovní schopností připravující se na pracovní uplatnění,
pokud jsou účastni nemocenského pojištění (zabezpečení) podle předpisů o nemocenském pojištění (zabezpečení),¹⁾
- d) osoby samostatně výdělečně činné, pokud jsou podle předpisů o sociálním zabezpečení účastny nemocenského a důchodového zabezpečení, a to i za své spolupracující osoby.²⁾

(2) Občané, kteří vykonávají v cizině zaměstnání uvedená v § 8 odst. 1 písm. a) až d) a g) zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, a mají trvalý pobyt na území České republiky, mohou platit za dobu takového zaměstnání pojistné na důchodové zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti; přitom však nelze platit jen pojistné na důchodové zabezpečení nebo jen příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

§ 4 Pojistné

Výše pojistného se stanoví procentní sazbou z vyměřovacího základu zjištěného za rozhodné období.

§ 5 Vyměřovací základ

(1) Vyměřovacím základem

- a) zaměstnance je úhrn příjmů zúčtovaných mu organizací nebo malou organizací v souvislosti s výkonem zaměstnání, které zakládá účast na nemocenském pojištění, s výjimkou nezapočitatelných příjmů, jimiž jsou:
1. odstupné³⁾ poskytované při skončení pracovního poměru a odchodné,⁴⁾
 2. plnění věrnostní, popřípadě stabilizační povahy,⁵⁾
 3. náhrady výdajů poskytované zaměstnancům v souvislosti s výkonem zaměstnání,⁶⁾
 4. náhrady škody,⁷⁾ s výjimkou náhrady za ztrátu na výdělku po skončení pracovní neschopnosti,
 5. odměny vyplacené podle zákona o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích,⁸⁾
 6. naturální požitky, s výjimkou naturální mzdy, a jiná obdobná plnění, popřípadě finanční náhrady za neodebrané naturální požitky,
 7. náhrada mzdy⁹⁾ při výkonu služby v ozbrojených silách a civilní služby,
 8. stipendia poskytovaná žákům středních škol a studentům vysokých škol,¹⁰⁾

9. odměny a další finanční plnění poskytovaná žákům středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť,¹¹⁾
10. služné a další finanční plnění poskytovaná podle předpisů o civilní službě občanům vykonávajícím civilní službu,¹²⁾
- b) organizace a malé organizace je částka odpovídající úhrnu vyměřovacích základů jejich zaměstnanců,
- c) osoby samostatně výdělečně činné je částka, kterou si sama určí, ne však méně, než polovina příjmu ze samostatné výdělečné činnosti po odpočtu výdajů vynaložených na jeho dosažení, zajištění a udržení,¹³⁾ připadajícího v průměru na kalendářní měsíc; za příjem se považuje i podíl na společných příjmech.¹⁴⁾ U společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti se za příjem uvedený ve větě první považuje podíl připadající na něj podle společenské smlouvy ze základu daně za společnost.¹⁵⁾ Vyměřovací základ za kalendářní měsíc nemůže být nižší než polovina částky minimální mzdy pracovníků v pracovním poměru odměňovaných měsíční mzdou, která platí k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí, s výjimkou vyměřovacího základu u osob samostatně výdělečně činných, které jsou účastny nemocenského pojištění již z jiného důvodu, nebo které jsou poživateli starobního nebo invalidního důchodu. Vyměřovací základ může činit za kalendářní měsíc nejvýše 45 000 Kč,
- d) spolupracující osoby je částka, kterou určí osoba samostatně výdělečně činná, ne však méně než polovina podílu spolupracující osoby na společných příjmech po odpočtu výdajů vynaložených na jejich dosažení, zajištění a udržení,¹³⁾ připadajícího v průměru na kalendářní měsíc. Vyměřovací základ za kalendářní měsíc nemůže být nižší než polovina částky minimální mzdy pracovníků v pracovním poměru odměňovaných měsíční mzdou, která platí k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí, s výjimkou vyměřovacího základu u spolupracujících osob, které jsou účastny nemocenského pojištění již z jiného důvodu, nebo které jsou poživateli starobního nebo invalidního důchodu. Vyměřovací základ může činit za kalendářní měsíc nejvýše 45 000 Kč,
- e) občana uvedeného v § 3 odst. 2 je částka, kterou si sám určí, nejméně však měsíčně dvojnásobek částky minimální mzdy pracovníků v pracovním poměru odměňovaných měsíční mzdou, která platí k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí.

(2) Při stanovení vyměřovacího základu z příjmu ze samostatné výdělečné činnosti podle odstavce 1 písm. c) a d) se nepřihlíží ke kalendářním měsícům, v nichž v rozhodném období po celý měsíc netrvalo nemocenské a důchodové zabezpečení osoby samostatně výdělečně činné nebo spolupracující osoby.

(3) V kalendářním roce, v němž vznikla účast osoby samostatně výdělečně činné nebo spolupracující osoby na nemocenském a důchodovém zabezpečení, a v následujícím kalendářním roce ještě pro pojistné na červenec je vyměřovacím základem za kalendářní měsíc částka, kterou osoba samostatně výdělečně činná určí, nejméně však polovina částky minimální mzdy pracovníků v pracovním poměru odměňovaných měsíční mzdou, která platí k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí; toto omezení vyměřovacího základu se netýká osob samostatně výdělečně činných, které jsou účastny nemocenského pojištění již z jiného důvodu, nebo které jsou poživateli starobního nebo invalidního důchodu.

(4) Byla-li osoba samostatně výdělečně činná nebo spolupracující osoba vyňata z nemocenského a důchodového zabezpečení a poté znovu zahájila tutéž samostatnou výdělečnou činnost nebo spolupráci na téže samostatné výdělečné činnosti, nesmí být vyměřovací základ nižší, než by činil vyměřovací základ stanovený způsobem uvedeným v odstavci 1 písm. c) nebo d) před vynětím z nemocenského a důchodového zabezpečení.

(5) Vyměřovací základ, který si osoba samostatně výdělečně činná stanovila v souladu s tímto zákonem a odvedla z něho pojistné, nelze dodatečně měnit, s výjimkou případů uvedených v § 15 odst. 2.

§ 6

Rozhodné období

(1) Rozhodným obdobím, z něhož se zjišťuje vyměřovací základ, je kalendářní měsíc, pokud se dále nestanoví jinak.

(2) U osoby samostatně výdělečně činné a u spolupracující osoby je rozhodným obdobím kalendářní rok. Provozuje-li tato osoba zemědělskou výrobu, hospodaření v lesích a na vodních plochách, anebo vykonává-li uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě zákona o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon)¹⁶⁾ nebo vykonává-li činnost restaurátora kulturních památek a sbírkových předmětů, je rozhodným obdobím období, po které takovou činnost vykonávala, nejvýše však období tří kalendářních roků po sobě jdoucích. Podmínkou je, že o to požádá nejpozději při předložení výpisu z daňového přiznání za předcházející kalendářní rok.

(3) U osoby samostatně výdělečně činné a spolupracující osoby se z rozhodného období podle odstavce 2 vychází při stanovení pojistného na jednotlivé kalendářní měsíce připadající na období od 1. srpna následujícího kalendářního roku do 31. července dalšího kalendářního roku.

§ 7

Sazby pojistného

(1) Sazby pojistného z vyměřovacího základu činí:

- a) u organizace a malé organizace 27 %, z toho 3,6 % na nemocenské pojištění, 20,4 % na důchodové zabezpečení a 3 % na státní politiku zaměstnanosti,
- b) u zaměstnanců 9 %, z toho 1,2 % na nemocenské pojištění, 6,8 % na důchodové zabezpečení a 1 % na státní politiku zaměstnanosti,
- c) u osob samostatně výdělečně činných a spolupracujících osob 36 %, z toho 4,8 % na nemocenské pojištění, 27,2 % na důchodové zabezpečení a 4 % na státní politiku zaměstnanosti,
- d) u občanů uvedených v § 3 odst. 2 31,2 %, z toho 27,2 % na důchodové zabezpečení a 4 % na státní politiku zaměstnanosti.

(2) Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny směrem nahoru.

Odvod pojistného

§ 8

(1) Organizace a malá organizace je povinna odvádět i pojistné, které je povinen platit zaměstnanec. Pojistné odvedené za zaměstnance srazí organizace nebo malá organizace z jeho příjmů zúčtovaných mu v souvislosti s výkonem zaměstnání.

(2) Organizace a malá organizace je povinna sama vypočítat pojistné, které je povinna odvádět.

§ 9

(1) Organizace odečte úhrn zúčtovaných dávek nemocenského pojištění a rodičovského příspěvku od pojistného, které je povinna odvádět, a rozdíl odvede na účet České správy sociálního zabezpečení.

(2) Částka pojistného podle odstavce 1 se platí za jednotlivé kalendářní měsíce a je splatná v den, který je v organizaci určen pro výplatu mezd a platů za příslušný měsíc. V organizacích, kde je výplata mezd a platů rozložena na různé dny, je dnem splatnosti pojistného poslední den této výplaty za uplynulý kalendářní měsíc. Není-li tento den určen, je pojistné splatné nejpozději do osmi dnů po uplynutí kalendářního měsíce, za nějž se odvádí.

(3) Ve lhůtě uvedené v odstavci 2 předloží organizace České správě sociálního zabezpečení přehled o zúčtovaných dávkách nemocenského pojištění a rodičovském příspěvku, o výši vyměřovacího základu, o výši pojistného, které je povinna odvádět, a o rozdílu mezi pojistným a zúčtovanými dávkami nemocenského pojištění a rodičovským příspěvkem.

(4) Je-li úhrn zúčtovaných dávek nemocenského pojištění a rodičovského příspěvku vyšší než pojistné, které je organizace povinna odvést, požádá organizace Českou správu sociálního zabezpečení o úhradu rozdílu. Česká správa sociálního zabezpečení je povinna uhradit rozdíl do osmi dnů od obdržení žádosti o úhradu a přehledu údajů podle odstavce 3.

§ 10

Malá organizace je povinna odvést pojistné za kalendářní měsíc na účet České správy sociálního zabezpečení v den, který určila pro výplatu mezd a platů za příslušný měsíc. V malé organizaci, kde je výplata mezd a platů rozložena na různé dny, je dnem splatnosti pojistného poslední den této výplaty za uplynulý kalendářní měsíc. Není-li tento den určen, je pojistné splatné nejpozději do osmi dnů po uplynutí kalendářního měsíce, za nějž se odvádí. Ve lhůtě uvedené v předchozích větách předloží malá organizace příslušné okresní správě sociálního zabezpečení¹⁷⁾ přehled o vyměřovacích základech u jednotlivých zaměstnanců za rozhodné období a údaj o úhrnné výši pojistného.

§ 11

Organizace nebo malá organizace, ve které je odsouzený zařazen k výkonu prací, je povinna odvádět za každý kalendářní měsíc příslušnému nápravně výchovnému ústavu spolu se mzdou za práci odsouzeného i pojistné, které je povinna platit [§ 7 odst. 1 písm. a)]. Nápravně výchovný ústav odečte úhrn dávek nemocenského pojištění vyplacených odsouzeným od pojistného, které je povinen za odsouzené odvádět (§ 8 odst. 1) a ve lhůtě uvedené v § 9 odst. 2 odvede částku pojistného na účet České správy sociálního zabezpečení. Ustanovení § 9 odst. 3 a 4 platí obdobně.

§ 12

Na právního nástupce organizace nebo malé organizace přechází povinnost platit pojistné za dobu nejvýše 10 let zpět ode dne, kdy se stal právním nástupcem. Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení¹⁸⁾ je povinna na žádost takového právního nástupce vykázat evidovanou výši dlužného pojistného.

§ 13

Osoba samostatně výdělečně činná je povinna platit pojistné za sebe a své spolupracující osoby a odvádět je odděleně na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.¹⁹⁾

§ 14

(1) Osoba samostatně výdělečně činná platí pojistné za celý kalendářní měsíc, a to do 20. dne předcházejícího kalendářního měsíce. V měsíci, v němž vzniklo nemocenské pojištění osoby samostatně výdělečně činné, je pojistné na tento měsíc splatné do osmi dnů od zahájení samostatné výdělečné činnosti. Do osmi dnů od zahájení samostatné výdělečné činnosti je pojistné splatné i na následující kalendářní měsíc, jestliže poslední den splatnosti pojistného na kalendářní měsíc, v němž vzniklo nemocenské pojištění, připadá na 21. den anebo na následující dny. Obdobně se postupuje při placení pojistného za spolupracující osoby.

(2) Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení¹⁹⁾ může na žádost osoby samostatně výdělečně činné povolit placení pojistného za delší než měsíční období, avšak vždy jen dopředu.

(3) Příslušná okresní správa sociálního zabezpečení může předepsat k úhradě dlužné pojistné jen ve výši odpovídající vyměřovacímu základu stanovenému z příjmu ze samostatné výdělečné činnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) a u osob samostatně výdělečně činných uvedených v § 5 odst. 3 jen ve výši poloviny částky minimální mzdy pracovníků v pracovním poměru odměňovaných měsíční mzdou, která platí k prvním dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí.

§ 15

(1) Osoba samostatně výdělečně činná je povinna předložit příslušné okresní správě sociálního zabezpečení¹⁹⁾ vždy do 30. června výpis z daňového přiznání za předchozí kalendářní rok, zvlášť za sebe a zvlášť za spolupracující osoby; v něm uvede příjmy ze samostatné výdělečné činnosti a výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení. Dále uvede nejnižší vyměřovací základ, stanovený z příjmu ze samostatné výdělečné činnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) a pojistné vypočtené z tohoto vyměřovacího základu.

(2) Změní-li se dodatečně údaje uvedené v odstavci 1, je osoba samostatně výdělečně činná povinna tyto změny ohlásit do osmi dnů a případné dlužné pojistné doplatit do 30 dnů ode dne, kdy se o těchto změnách dověděla.

§ 16

Občan uvedený v § 3 odst. 2 odvádí pojistné na důchodové zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti na účet příslušné okresní správy sociálního zabezpečení.¹⁹⁾ Pojistné na důchodové zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti je splatné po kdykoliv podané přihlášce a hradí se vždy za celé kalendářní měsíce.

§ 17

Přeplatek pojistného

(1) Přeplatek na pojistném se vrací plátcí pojistného nebo jeho právnímu nástupci do pěti let po uplynutí kalendářního roku, v němž vznikl, pokud není jiného splatného závazku vůči okresní správě sociálního zabezpečení nebo České správě sociálního zabezpečení. Je-li takový závazek, použije se přeplatku na pojistném k jeho úhradě.

(2) Česká správa sociálního zabezpečení nebo příslušná okresní správa sociálního zabezpečení¹⁹⁾ je povinna vrátit přeplatek na pojistném do jednoho měsíce od obdržení žádosti o jeho vrácení nebo ode dne, kdy tento přeplatek zjistila.

§ 18**Promlčení pojistného**

(1) Právo předepsat dlužné pojistné se promlčuje za 10 let ode dne splatnosti. Byl-li proveden úkon ke zjištění výše pojistného nebo jeho vyměření, plyne nová promlčecí lhůta ode dne, kdy se o tom plátce pojistného dozvěděl.

(2) Právo vymáhat pojistné se promlčuje za 10 let od právní moci platebního výměru, jímž bylo vyměřeno.

§ 19**Způsob placení pojistného**

(1) Pojistné se platí v české měně

- a) bezhotovostním převodem z účtu vedeného u banky na příslušný účet příslušné správy sociálního zabezpečení (§ 9, 10), nebo
- b) v hotovosti poštovní poukázkou na příslušný účet podle písmene a).

(2) Za den platby pojistného se považuje

- a) u bezhotovostních převodů z účtů u banky den, kdy bylo uskutečněno odepsání z účtu plátce pojistného,
- b) u plateb v hotovosti den, kdy banka, pošta nebo jiná oprávněná osoba hotovost přijala nebo převzala.

(3) Banky a pošty jsou povinny převést platby na příslušné účty příslušných správ sociálního zabezpečení (§ 9, 10) vždy nejpozději následující pracovní den poté, kdy platba z účtu plátce pojistného byla uskutečněna nebo kdy byla ve prospěch účtu příslušné správy sociálního zabezpečení v hotovosti přijata. Pokud je účet příslušné správy sociálního zabezpečení u jiné banky než účet plátce pojistného, z něhož je platba převedena, je banka, která platbu uskutečňuje, povinna převést uhrazenou částku té bance, u které je veden účet příslušné správy sociálního zabezpečení, ve lhůtě uvedené v předchozí větě. Stejným způsobem se postupuje u plateb přijímaných ve prospěch účtu příslušné správy sociálního zabezpečení v hotovosti. Banka, u které je veden účet příslušné správy sociálního zabezpečení, připíše v jeho prospěch takto převedené platby nejdéle následující pracovní den poté, co k těmto peněžním prostředkům získala dispoziční právo. Současně jsou banky a pošty povinny sdělit příslušným správám sociálního zabezpečení den, kdy došlo k odepsání platby z účtu plátce pojistného. V případě nedodržení těchto lhůt jsou povinny uhradit příslušné správě sociálního zabezpečení úrok ve výši běžné diskontní sazby České národní banky z částky včas nepřevedené.

§ 20**Penále**

(1) Nebylo-li pojistné zapláceno ve stanovené lhůtě, anebo bylo-li zapláceno v nižší částce, než ve které mělo být zapláceno, je plátce pojistného povinen platit penále od následujícího kalendářního měsíce ve výši 3 % dlužné částky za každý i započatý kalendářní měsíc, v němž některá tato skutečnost trvá.

(2) Pokud jde o splatnost penále, způsob jeho placení, jeho vymáhání, promlčení a vracení přeplatku na penále, postupuje se stejně jako u pojistného.

§ 21**Přirážka k pojistnému na sociální zabezpečení**

(1) Přirážku k pojistnému na sociální zabezpečení (dále jen „přirážka k pojistnému“) uloží příslušná okresní správa sociálního zabezpečení²⁰⁾ organizaci nebo malé organizaci, jestliže

- a) výrobní zařízení organizace nebo malé organizace podle pravomocného rozhodnutí příslušného orgánu odborného dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci nevyhovuje předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebo
- b) výrobní zařízení organizace nebo malé organizace podle pravomocného rozhodnutí příslušného zdravotnického orgánu nevyhovuje předpisům zdravotnickým nebo hygienickým, nebo
- c) podle zjištění příslušného orgánu odborného dozoru nad bezpečností a ochranou zdraví při práci nebo zdravotnického orgánu není provozováno předepsané zařízení na ochranu života a zdraví zaměstnanců.

(2) Výše přirážky k pojistnému může činit až 5 % z vyměřovacího základu [§ 5 odst. 1 písm. b)] za jednotlivé měsíce, za které se přirážka k pojistnému platí. Jestliže se zjištěné nedostatky týkají jen nižší složky organizace nebo malé organizace, stanoví se přirážka k pojistnému jen z úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců v této nižší složce.

(3) Přirážku k pojistnému je organizace nebo malá organizace povinna platit od prvního dne kalendářního měsíce, v němž nabylo právní moci rozhodnutí uvedené v odstavci 1 písm. a) nebo b), anebo v němž došlo ke zjištění uvedenému v odstavci 1 písm. c), a to až do konce kalendářního měsíce, v němž byly zjištěné nedostatky odstraněny. Byla-li stanovena lhůta k odstranění nedostatků, je organizace nebo malá organizace povinna platit přirážku k pojistnému až od prvního dne kalendářního měsíce, v němž tato lhůta prošla a nedostatky trvají dál.

(4) Pokud jde o splatnost přirážky k pojistnému, způsob jejího placení, její vymáhání, promlčení a vracení přeplatku k přirážce na pojistném, postupuje se stejně jako u pojistného.

§ 22**Pokuty**

(1) Za nesplnění nebo porušení povinností stanovených v § 9 odst. 2 a 3, § 10, § 11 a § 24 větě druhé může příslušná okresní správa sociálního zabezpečení²¹⁾ uložit organizaci nebo malé organizaci pokutu až do výše 10 000 Kč za každé jednotlivé nesplnění nebo porušení povinnosti.

(2) Za nesplnění nebo porušení povinností stanovených v § 15 a § 24 větě druhé může příslušná okresní správa sociálního zabezpečení²²⁾ uložit osobě samostatně výdělečně činné pokutu až do souhrnné částky 10 000 Kč v jednom kalendářním roce.

(3) Pokutu lze uložit do dvou let ode dne, kdy se příslušná okresní správa sociálního zabezpečení dozvěděla o nesplnění nebo porušení povinnosti, nejpozději však do pěti let ode dne, kdy k nesplnění nebo porušení povinnosti došlo.

(4) Pokud jde o způsob placení a vymáhání pokuty, postupuje se stejně jako u pojistného.

§ 23**Počítání času**

(1) Lhůta určená podle dní počíná dnem, který následuje po události, jež je rozhodující pro její počátek.

(2) Poslední den lhůty určené podle týdnů, měsíců nebo let připadá na den, který se pojmenováním nebo číslem shoduje se dnem, na který připadá událost, od níž lhůta počíná. Není-li takový den v měsíci, připadne poslední den lhůty na poslední den v měsíci.

(3) Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.

§ 24

Tiskopisy

Česká správa sociálního zabezpečení je povinna zajistit vydávání tiskopisů potřebných k hlášení údajů stanovených tímto zákonem. Tyto tiskopisy jsou poplatníci pojistného uvedení v § 3 povinni používat.

§ 25

Zvláštní ustanovení

(1) Ustanovení § 2 až 24 se použijí i pro příslušníky Sboru nápravné výchovy České republiky a Policie České republiky s těmito odchylkami:

- a) tam, kde podle těchto ustanovení vykonává působnost Česká správa sociálního zabezpečení, rozumí se tím Ministerstvo spravedlnosti České republiky a Ministerstvo vnitra České republiky,
- b) tam, kde se v těchto ustanoveních mluví o organizaci a malé organizaci, rozumí se tím útvar Sboru nápravné výchovy České republiky a zaměstnavatel příslušníka Policie České republiky.

(2) Ustanovení § 2 až 24 se použijí i pro příslušníky ostatních ozbrojených bezpečnostních sborů a bezpečnostních služeb a pro příslušníky ozbrojených sil s místem služebního působiště (zařazení) na území České republiky, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak, s těmito odchylkami:

- a) tam, kde podle těchto ustanovení vykonává působnost Česká správa sociálního zabezpečení, rozumí se tím příslušný orgán provádějící sociální zabezpečení těchto příslušníků,
- b) tam, kde se v těchto ustanoveních mluví o organizaci a malé organizaci, rozumí se tím příslušný útvar ozbrojených bezpečnostních sborů, bezpečnostních služeb a ozbrojených sil.

Ustanovení přechodná a závěrečná

§ 26

(1) Pojistné podle tohoto zákona placené zaměstnanci, organizacemi a malými organizacemi se poprvé platí za měsíc leden 1993.

(2) Pro odvod pojistného²³⁾ za rok 1992 a předchozí léta a z příjmů zúčtovaných do prosince 1992 včetně se použijí dosavadní předpisy.

(3) Pojistné zaplacené na leden 1993 v souladu s předpisy platnými před účinností tohoto zákona osobou samostatně výdělečně činnou, která vykonávala samostatnou výdělečnou činnost před 1. lednem 1993, se považuje za pojistné zaplacené podle tohoto zákona.

(4) Pojistné, které je osoba samostatně výdělečně činná, která vykonávala samostatnou výdělečnou činnost před 1. lednem 1993, povinna platit podle tohoto zákona, se na měsíce únor až červenec 1993 stanoví z vyměřovacího základu, který odpovídá polovině rozdílu mezi předpokládanými příjmy ze samostatné výdělečné činnosti, dosaženými v roce 1992, a předpokládanými výdaji, vynaloženými na jejich dosažení, zajištění a udržení, a který připadá v

průměru na jeden kalendářní měsíc z kalendářních měsíců, v nichž v roce 1992 byla účastna nemocenského a důchodového zabezpečení anebo v nichž sice nemocenského a důchodového zabezpečení účastna nebyla, avšak vykonávala samostatnou výdělečnou činnost. Vyměřovací základ za kalendářní měsíc však nesmí být nižší než polovina částky minimální mzdy pracovníků v pracovním poměru odměňovaných měsíční mzdou, která platí k prvnímu dni kalendářního měsíce, ve kterém se pojistné platí. Pokud takto stanovený vyměřovací základ je nižší než vyměřovací základ stanovený podle § 5 odst. 1 písm. c), upraví se v souladu s citovaným ustanovením a dlužné pojistné se doplatí do 31. července 1993.

(5) U osoby samostatně výdělečně činné, která provozuje zemědělskou výrobu, hospodaření v lesích a na vodních plochách, anebo vykonává uměleckou nebo jinou tvůrčí činnost na základě zákona o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon),¹⁶⁾ anebo vykonává činnost restaurátora kulturních památek a sbírkových předmětů, se postupuje obdobně podle odstavce 4 s tím rozdílem, že pokud o to požádá, vychází se při stanovení pojistného na měsíce únor až červenec 1993 z období, po které takovou činnost před 1. lednem 1993 vykonávala, nejvýše však z období tří kalendářních roků po sobě jdoucích.

(6) Při stanovení pojistného,²⁴⁾ které osoba samostatně výdělečně činná dluží za období před 1. lednem 1993, se postupuje podle předpisů platných před 1. lednem 1993.

(7) Osoba samostatně výdělečně činná, která před 1. lednem 1993 zaplatila pojistné v souladu s předpisy platnými před 1. lednem 1993 i na období po 31. prosinci 1992, je povinna doplatit za měsíce únor 1993 a následující měsíce případné dlužné pojistné podle tohoto zákona nejpozději do 20. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, na který bylo pojistné ještě takto zapláceno.

(8) Ustanovení odstavců 3 až 7 platí obdobně pro pojistné za spolupracující osoby.

(9) Pojistné na důchodové zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti placené občanem pracujícím v cizině (§ 3 odst. 2) za dobu takového zaměstnání před 1. lednem 1993 se platí ve výši stanovené tímto zákonem.

§ 27

Organizace a malé organizace, které byly v prosinci 1992 plátcí odvodu z objemu mezd podle zákona č. 156/1989 Sb., o odvodech do státního rozpočtu, ve znění pozdějších předpisů, daně z objemu mezd podle zákona č. 157/1989 Sb., o důchodové dani, ve znění pozdějších předpisů, nebo daně z objemu mezd a odměn podle zákona č. 172/1988 Sb., o zemědělské dani, ve znění pozdějších předpisů, jsou povinny nejpozději do 8. ledna 1993 zaplatit pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti ve výši 27 % ze základu pro tento odvod nebo tuto daň, který byl rozhodný pro zaplacení zálohy na tento odvod nebo tuto daň za prosinec 1992. Ustanovením předchozí věty není dotčena povinnost zaplatit pojistné podle § 26 odst. 1 za leden 1993.

§ 28

Družstvo, které podle dosavadních předpisů²⁵⁾ přispívalo za své členy na částečnou úhradu nákladů jejich sociálního zabezpečení, provede podle těchto předpisů vyúčtování záloh na úhrn příspěvků na částečnou úhradu nákladů sociálního zabezpečení, odvedených za rok 1992, nejpozději při výběru peněžních prostředků na výplatu odměn za práci v únoru 1993.

§ 29

Česká správa sociálního zabezpečení může určit, že organizace, malá organizace nebo nápravně výchovný ústav odvádějí pojistné nebo rozdíl mezi pojistným a vyplacenými dávkami nemocenského pojištění a rodičovského příspěvku na účet příslušné okresní správy sociálního

zabezpečení, která potom plní i ostatní úkoly, které jinak pro Českou správu sociálního zabezpečení vyplývají z ustanovení § 9 a 10.

§ 30

Rozhoduje-li příslušný orgán sociálního zabezpečení po 31. prosinci 1992 o penále, přírážce k pojistnému nebo o pokutách, postupuje se podle dosavadních předpisů, pokud skutečnosti rozhodné pro jejich uložení nastaly před účinností tohoto zákona.

§ 31

Pokud je v dosavadních zákonech uveden pojem „pojistné sociálního pojištění“ a „pojistné zaměstnanosti“, rozumí se tím pojistné podle tohoto zákona.

§ 32

Zrušují se s působností pro Českou republiku:

1. § 56 a 57 zákona č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 180/1990 Sb. a zákona č. 306/1991 Sb.
2. § 101 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 150/1979 Sb.
3. § 11 písm. b) věta za středníkem a § 145b odst. 2 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 578/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.
4. Vyhláška č. 91/1958 Sb., kterou se uveřejňuje opatření Ústřední rady odborů o organizaci a provádění nemocenského pojištění zaměstnanců, ve znění vyhlášky č. 191/1960 Sb., vyhlášky č. 6/1967 Sb., vyhlášky č. 178/1968 Sb., vyhlášky č. 123/1990 Sb., vyhlášky č. 262/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.
5. § 145a vyhlášky Federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 128/1975 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášky č. 164/1979 Sb., vyhlášky č. 149/1988 Sb. a vyhlášky č. 260/1990 Sb.

§ 33

(1) Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1993.

(2) Tento zákon pozbývá platnosti dne 31. prosince 1993.

Uhde v. r.

Klaus v. r.

1) Zákon č. 54/1956 Sb., o nemocenském pojištění zaměstnanců, ve znění zákona č. 16/1959 Sb., zákona č. 58/1964 Sb., zákona č. 65/1965 Sb., zákona č. 87/1968 Sb., zákona č. 88/1968 Sb., zákonného opatření Předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 73/1982 Sb., zákona č. 148/1983 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 306/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.

Zákon č. 103/1964 Sb., o zabezpečení družstevních rolníků v nemoci a o zabezpečení matky a dítěte, ve znění zákona č. 141/1965 Sb., zákona č. 116/1967 Sb., zákona č. 89/1968 Sb., zákona č. 161/1968 Sb., zákona č. 106/1971 Sb., zákona č. 121/1975 Sb., zákonného opatření předsednictva Federálního shromáždění č. 8/1982 Sb., zákona č. 148/1983 Sb., zákona č. 57/1984 Sb., zákona č. 109/1984 Sb., zákona č. 51/1987 Sb., zákona č. 103/1988 Sb., zákona č. 180/1990 Sb., zákona č. 51/1991 Sb., zákona č. 306/1991 Sb., zákona České národní rady č. 582/1991 Sb. a zákona č. 235/1992 Sb.

Vyhláška Ústřední rady odborů č. 165/1979 Sb., o nemocenském pojištění některých pracovníků a o poskytování dávek nemocenského pojištění občanům ve zvláštních případech, ve znění vyhlášky č. 155/1983 Sb., vyhlášky č. 79/1984 Sb., vyhlášky č. 135/1984 Sb., vyhlášky č. 59/1987 Sb., vyhlášky č. 148/1988 Sb., vyhlášky č. 123/1990 Sb. a vyhlášky č. 263/1990 Sb.

§ 10 odst. 2 zákona č. 50/1973 Sb., o pěstounské péči, ve znění zákona č. 118/1992 Sb. (úplné znění č. 452/1992 Sb.). Vyhláška Ústřední rady odborů a Státního úřadu sociálního zabezpečení č. 141/1958 Ú.l., o nemocenském pojištění a o důchodovém zabezpečení odsouzených, ve znění vyhlášky č. 155/1983 Sb., vyhlášky č. 263/1990 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.

2) § 61 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 149/1988 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení, ve znění vyhlášky č. 123/1990 Sb., vyhlášky č. 260/1990 Sb. a zákona č. 306/1991 Sb.

§ 145b odst. 1 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 578/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.

3) Zákon č. 195/1991 Sb., o odstupném poskytovaném při skončení pracovního poměru.

§ 5 vyhlášky federálního ministerstva práce a sociálních věcí č. 19/1991 Sb., o pracovním uplatnění a hmotném zabezpečení pracovníků v hornictví dlouhodobě nezpůsobilých k dosavadní práci.

4) Např. § 114 zákona České národní rady č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky.

5) Např. zákon č. 62/1983 Sb., o věrnostním přídatku horníků.

Vyhláška ministerstva práce a sociálních věcí ČSR a ministerstva zemědělství a výživy ČSR č. 62/1970 Sb., o poskytování náborových příspěvků a jiných výhod doosídlencům ve vymezeném území pohraničí, ve znění vyhlášky č. 69/1986 Sb.

6) § 131 zákoníku práce.

7) § 187 až 194, § 196 až 206 zákoníku práce.

8) Zákon č. 527/1990 Sb., o vynálezech, průmyslových vzorech a zlepšovacích návrzích.

9) § 125 zákoníku práce.

10) Vyhláška ministerstva školství ČSR, ministerstva zdravotnictví ČSR a ministerstva práce a sociálních věcí ČSR č. 84/1984 Sb., o poskytování stipendií a hmotného zabezpečení žákům gymnázií a středních odborných škol.

Vyhláška ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 365/1990 Sb., o poskytování stipendií na vysokých školách v působnosti ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (stipendijní řád).

11) § 2 vyhlášky ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky č. 315/1991 Sb., o finančním a hmotném zabezpečení žáků středních odborných učilišť, speciálních středních odborných učilišť, odborných učilišť a učilišť.

12) Zákon č. 18/1992 Sb., o civilní službě.

Nařízení vlády České republiky č. 372/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnosti výkonu civilní služby.

13) § 7 odst. 3 zákona č. 286/1992 Sb., o daních z příjmů.

- 14) § 12 zákona č. 286/1992 Sb.
- 15) § 13 odst. 1 a 3 zákona č. 286/1992 Sb.
- 16) Zákon č. 35/1965 Sb., o dílech literárních, vědeckých a uměleckých (autorský zákon), ve znění zákona č. 89/1990 Sb. a zákona č. 468/1991 Sb.
- 17) § 7 písm. c) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.
- 18) § 7 písm. c) a d) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.
- 19) § 7 písm. b) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.
- 20) § 104b odst. 2 písm. a) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.
- 21) § 104b odst. 1 zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.
- 22) § 104b odst. 2 písm. b) zákona České národní rady č. 582/1991 Sb., ve znění zákona České národní rady č. 590/1992 Sb.
- 23) § 57 zákona č. 54/1956 Sb., ve znění zákona č. 110/1990 Sb., zákona č. 180/1990 Sb. a zákona č. 306/1991 Sb.
- 24) § 145b zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1991 Sb. a zákona České národní rady č. 582/1991 Sb.
- 25) § 101 zákona č. 121/1975 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 150/1979 Sb.

